

Wolvennieuws

- o Calamiteitenregeling in werking
- o Advies wolvencommissie
- o Terugblik op schadepreventie in 2022
- o Veelgestelde vragen
- o Wolfpreventie en wolfschade
- o Tussenrapportage BIJ12
- o Wolven op de Veluwe in het Nieuws

Calamiteitenregeling treedt voor het eerst in werking

Als een zwervende wolf niet gelijk doortrekt, maar buiten het wolvenleefgebied blijft hangen en daar schade veroorzaakt, dan kunnen geiten- en schaphouders subsidie aanvragen voor het nemen van tijdelijke maatregelen om hun dieren te beschermen tegen de wolf: de calamiteitenregeling.

Het is ook mogelijk om noodsets te lenen, bestaande uit acht flexinetten met schrikdraadapparatuur, waarmee een noodkraal kan worden gemaakt.

Wie gebruik wil maken van de tijdelijke subsidie, moet voldoen aan enkele voorwaarden. Het moet gaan om twee of meer (vermoedelijke) wolvenaantallen binnen zeven dagen, binnen één gemeente of twee aan elkaar grenzende gemeenten. ►

In het vierde kwartaal is deze calamiteiten-regeling drie keer in werking getreden:

- Op **17 november 2022** werden 3 aanvallen op schapen gemeld in de Bommelerwaard en op 18 november 2022 was er nog een schadegeval in de Rumptse Polder. Op grond daarvan konden schapenhouders in de gemeenten **West Betuwe, Zaltbommel en Maasdriel** (op de grens met Noord-Brabant) tot 2 december subsidie aanvragen om hun dieren te beschermen. [Lees hier meer](#)
- Op **14 december 2022** werd de subsidie-regeling opengesteld voor schapen- en geitenhouders in de gemeente Arnhem na twee aanvallen in **Schaarsbergen**, dat de overgang markeert tussen het stedelijke gebied van Arnhem en de natuurgebieden van de Veluwe, maar nu nog buiten het aangewezen wolvengebied valt.
- Op **17 december 2022** werd dit calamiteitengebied uitgebreid met de gemeente **Lingewaard** na een vermoedelijke wolfaanval op een schaap. [Lees hier meer](#)

In het najaar verlaten jonge wolven hun roedel en ze gaan op zoek naar een eigen leefgebied of een partner. Ze zoeken vaak een territorium in de buurt van de ouderlijke roedel, maar kunnen ook honderden kilometers afleggen op zoek naar eigen territorium. Daarom zijn er relatief meer zwervende wolven buiten de leefgebieden in het najaar. De provincie adviseert alle dierhouders om passende maatregelen te treffen. Zoals met wolfwerende rasters: 120 cm hoge hekken met voldoende stroom (>4,5 kW) om wolven buiten te houden. ■

Dit onderwerp in het nieuws

Wolven gemeld in de Bommelerwaard

BommelerwaardNet,
19 november 2022

Geld voor bescherming voor Arnhemse schapenhouders

Gelderlander,
14 december 2022

Wolf slaat opnieuw toe in Schaarsbergen

De Stentor,
17 december 2022

Wolvencommissie wil subsidie-mogelijkheid in heel Gelderland

In oktober heeft de wolvencommissie Gelderland een advies naar Gedeputeerde Staten gestuurd om de hele provincie open te stellen als subsidiegebied. Volgens de wolvencommissie is dit een duurzame oplossing, die het nemen van preventieve maatregelen door dierhouders zal ondersteunen.

Hierdoor kunnen noodsets worden beperkt en kan de calamiteitenregeling vervallen. Gedeputeerde Staten hebben nog geen besluit genomen. De wolvencommissie roept de provincie op dat snel te doen. ►

In haar advies pleit de wolvencommissie voor het leren van opgedane ervaringen in Gelderland en daarbuiten. Zo stelt ze onder meer dat de termijn van zes maanden voor de aanwijzing van leefgebied te lang is:

- Het is belangrijk om snel maatregelen te nemen, zodat de wolf niet went aan predatie op landbouwhuisdieren.
- In veel gevallen wordt de schade veroorzaakt door zwervende wolven, die in aantal toenemen.
- Het openstellen van een subsidieregeling geldt als een advies van de overheid aan de dierhouders om preventieve maatregelen te nemen.
- Omgekeerd: als er geen subsidieregeling is, dan is dit een signaal dat de overheid niets van de dierhouders verwacht. Dit is geen goed signaal, want het staat inmiddels vast dat dierhouders in vrijwel de gehele provincie zich moeten voorbereiden op samenleven met de wolf.

De wolvencommissie weerlegt ook de vrees dat Gelderland vol komt te staan met hekken, omdat in de praktijk blijkt dat er nauwelijks nieuwe afrasteringen bijkomen. Bestaande afrasteringen worden wolfwerend gemaakt door stroom of aangepaste hoogtes. ■

Op de Dag van het Schaaap gaf de wolvencommissie Gelderland in Ermelo informatie over de bescherming van schapen tegen de wolf

Terugblik op schadepreventie in 2022

2022 was een roerig jaar voor de discussie rondom de wolf. In 2022 nam het aantal aanvallen van wolven op vee ook flink toe. Dit jaar vielen voor- en tegenstanders van de wolf vaak over elkaar heen. Er zijn geen pasklare oplossingen voor de problemen met de wolf. Het is een vraagstuk vol dilemma's.

De wetgeving is duidelijk, het is een beschermde diersoort. Daarnaast valt de wolf veelal onbeschermd vee aan en dat creëert begrijpelijkerwijs heel veel onrust. Het beschermen van vee met wolfwerende afrasteringen is binnen de wettelijke en ecologische kaders de beste oplossing. De ervaring leert inmiddels dat goed gezette wolfwerende rasters ook echt helpen om de wolf bij de dieren weg te houden. Veel gehoorde kritiek is dat wolven makkelijk over rasters springen, daar zijn in Gelderland geen aanwijzingen voor.

Provincie Gelderland heeft in november [een brief](#) gestuurd naar de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit om meer perspectief te bieden op het veilig samenleven van mens en wolf.

Vanuit de wolvencommissie Gelderland blijven we ons ook in 2023 richten op schadepreventie. Hoe kan de deelnamebereidheid van veehouders verhoogd worden, ondersteund door alle betrokken professionals, het beleid en het draagvlak in de maatschappij? ►

Wolfpreventie en wolfschade

Cijfers 2018 tot 1/1/2023

Ontwikkeling subsidieaanvragen Gelderland

	Budget	Toegekend**	Aanvragen (waarvan correct)	Schapen	Meters raster
2020	€ 500.000	€ 109.018	16 (13)	4.899	5.336
2021	€ 600.000	€ 61.399	22 (21)	1.000	16.854
2022*	€ 200.000	€ 78.000	33 (27)	1.059	15.754
totaal	€ 1.300.000	€ 248.417	71 (61)	6.958	37.944

*) kan lager uitvallen, inclusief aanvragen december maar beoordeeld tot begin november, betreft dus maximale weergave.

**) alleen subsidie, dus exclusief werkbudget voor pilots. Voorafgaand aan de subsidie is in 2019 en 2020 op basis van een werkbudget binnen 10 pilots circa € 50.000,- geïnvesteerd in preventie.

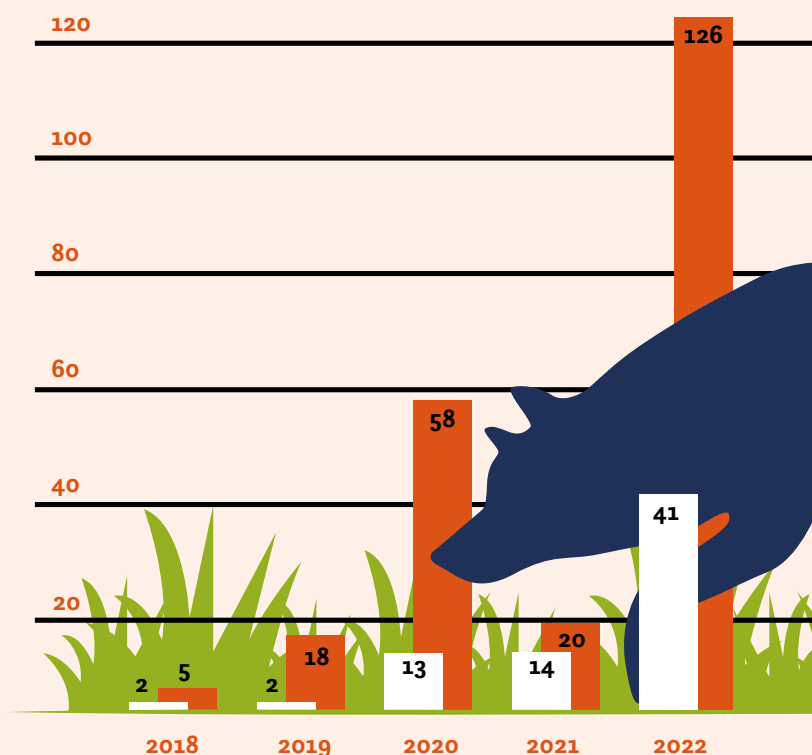
***) voor 2023 wordt opnieuw rekening gehouden met een budget van € 200.000,-

Wolvenaanvallen en slachtoffers onder gehouden dieren in Gelderland*

■ wolvenaanval
■ dieren

*De cijfers zijn afkomstig van BIJ12.

Op [de website](#) staat een actuele tabel met waar wanneer mogelijke wolvenaanvallen hebben plaatsgevonden. Bij publicatie van de nieuwsbrief was over de aanvallen in december 2022 nog niet via DNA vastgesteld dat het om wolf ging. In deze uitwerking is aangenomen dat dit allemaal wolf betrof. ►

Van de 119 overige onderzochte gevallen was:

- 15 x diersoort onbekend of geen DNA resultaat
- 2 x goudjakhals
- 17 x hond
- 1 x wolfshond
- 12 x vos
- 1 x (naar verwachting) menselijk handelen

Van de 300 totaal onderzochte slachtoffers (dus niet alleen wolf) ging het om:

- 293 schapen
- 2 kalveren (ook Schotse Hooglander)
- 2 pony's
- 1 geit
- 1 konijn (hond)

In totaal zijn door DNA op gedode dieren 19 individuele wolven aangetoond.

Tegemoetkoming schade in Gelderland

Bij het opstellen van dit overzicht medio januari 2023 zijn de getaxeerde bedragen van 2018 tot 1 december 2022 in beeld. Van de in totaal 99 over de jaren uitgevoerde taxaties is een schadebedrag getaxeerd van afgerond € 74.000,-.

De tegemoetkoming voor de 155 dieren bedroeg gemiddeld € 264,12 per dier. In 40 gevallen zijn aanvragen afgewezen, bijvoorbeeld omdat wolf niet kon worden aangetoond.

De schades zijn uitbetaald binnen 56 tot 448 dagen na melding van de schade, met een gemiddelde van 153 dagen. Een aantal schades uit juli/augustus 2022 moeten begin 2023 nog worden uitgekeerd. ■

Dit onderwerp in het nieuws

Record aan schadevergoedingen na aanvallen door wolf Omroep Gelderland, 30 december 2022

Betere monitoring

In november is het BIJ12-bronbestand met alle gemelde schade aan landbouwhuisdieren uitgebreid met de kolommen gewond, vermist en geëuthanaseerd, type preventie, hoogte preventie en stroom preventie. Het geeft zo een completer overzicht van meldingen waarvan de DNA-uitslag bekend is of het DNA-onderzoek nog loopt.

Een taxateur maakt ter plekke een inventarisatie van de aanwezige preventieve maatregelen. Er kan dan nog geen conclusie getrokken worden of

een eventueel wolfwerend raster heeft voldaan aan alle geadviseerde basisprincipes; ook bij dergelijke afsteringen zijn gebreken mogelijk. Hier is een uitgebreide analyse voor nodig. Voor betere monitoring pleit de wolvencommissie Gelderland, meten = weten. Op basis van de uitkomsten kan de effectiviteit van preventieve maatregelen worden verbeterd. ■

...🔗 **Bekijk hier het volledige bronbestand**

Tussenrapportage over de activiteit van de wolf in Nederland

Welke wolven zijn waar in Nederland en Gelderland gevestigd? Wat zijn de afgelopen periode hun activiteiten geweest? Lees het in de tussenrapportage van 1 augustus tot 31 oktober van BIJ12.

Namens de provincies verzorgt BIJ12 de beleidsuitvoering van het dossier van de wolf, zoals monitoring en afhandeling van tegemoetkoming in schade.

UITGELICHT

Aanvallen op runderen en paarden

In de periode van 1 augustus tot 21 oktober 2022 werd in heel Nederland vaker dan voorheen groot vee, zoals pony's en (jonge) koeien, aangevallen door wolven. Volgens deskundigen kan deze toename het gevolg zijn van een grotere voedselbehoefte van de gevestigde roedels, die zijn uitgebreid door de komst van welpen deze zomer. De nadruk ligt in Gelderland sterk op schapen, zie uitwerking hiervoor.

Waarom ook runderen en paarden?

❖ **Wolven kiezen zwakke, zieke en onervaren prooien**

- Testen eerst de weerbaarheid door de prooi op te jagen
- Niet voldoende weerbaar?
=> Aanval wordt ingezet

❖ **Voorkeur voor kleine hoefdieren en afwijkende andere landbouwhuisdieren**

- schapen
- kleine rassen: pony's
- jonge dieren die alleen staan
- jonge dieren in een leeftijdsgroep (kalveren en veulens)
- zieke of oude dieren die apart staan
- dieren die in paniek raken
- dieren die hun natuurlijke vluchtgedrag niet kunnen uitoefenen

Hoe houden we onze landbouwhuisdieren veilig?

- 's nachts ophokken
- wolfwerende rasters
- kuddebeschermingshonden
- belangrijk: aandacht voor kuddesamenstelling

Ter vergelijking: cijfers uit Duitsland (2021)

Aangevallen dieren:

2.772 schapen (85%)

251 runderen (7%)

84% jonger dan 1 jaar

18 paarden (0,5%)

vooral kleine rassen (pony's)

2 veulens

Aanvallen:

72% op schapen

21% op runderen ■

Wolven op de Veluwe in het nieuws

Het afgelopen kwartaal was er veel nieuws over de wolf. Hierbij een selectie van berichten over de wolf in Gelderland en gerelateerd aan schadepreventie.

Grenzeloze wolf zorgt voor groeiende onrust onder veehouders

Nieuwe Oogst, 3 november 2021

Minister wil maatschappelijke dialoog over de wolf in Nederland

NOS, 9 november 2021

Afrastering onvoldoende bij overgrote deel schade door wolf

Levende Have, 20 november 2021

Komen we in Nederland nog van de wolf af?

Gelderlander, 2 december 2021

Je kunt schapenhouders niet verplichten zoveel geld uit te geven aan wolvenrasters

Trouw, 3 januari 2023

Al het vee naar binnen uit angst voor rondtrekkende 'wolf' rond Klarenbeek

De Stentor, 13 januari 2023

De Hoge Veluwe

De 'niet-schuwe' wolven op Nationaal Park De Hoge Veluwe domineerden het nieuws. De situatie toont aan hoe belangrijk het is dat er duidelijkheid ontstaat over wat wel en niet is toegestaan in het beheer van de wolf en wat effectief mogelijk is als de veiligheid in het gedrang komt.

Wolvencommissies hebben de provincies gevraagd om in het geactualiseerde interprovinciaal wolvenplan verdere uitwerking en concretisering van de bestaande 'escalatieladder' op te nemen.

Rechter verbiedt gebruik paintball

Provincie Gelderland, 30 november 2022

Gelderland houdt wolf in vizier van paintballgeweer, maar past plan aan

Omroep Gelderland, 20 december 2022

Wolf op Hoge Veluwe zoekt mensen niet meer op, maar voor hoelang?

Nu.nl, 15 januari 2023

De wolvencommissie bestaat uit vertegenwoordigers van de schapen- en geitenhouderij, terrein-eigenaren en gemeenten. Het is haar taak om dierhouders te informeren over en te betrekken bij het besluitvormingsproces over de schadepreventiemaatregelen. De commissie is op 21 mei 2019 ingesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland en staat onder leiding van Pieter van Geel.